NN 89/2021 (11.8.2021.), Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-4106/2019 i U-I-4592/2020 od 13. srpnja 2021.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

1641

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, rješavajući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 13. srpnja 2021. donio je

RJEŠENJE

I. Ne prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 117. stavaka 2. i 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 70/19.), te članaka 385. stavaka 1. i 2., 385.a i 387. stavaka 3. i 5. Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 28/13., 89/14. i 70/19.).

II. Odbacuje se prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 106.a stavaka 5. i 6., 126.b i 299.a stavka 3. Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 28/13., 89/14. i 70/19.).

III. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Sabor Republike Hrvatske je 26. lipnja 1991. donio Zakon o preuzimanju Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91.) kojim je preuzet Zakon o parničnom postupku (»Službeni list SFRJ« broj 4/77., 36/77., 36/80., 69/82., 58/84., 74/87., 57/89., 20/90., 27/90. i 35/91.) kao zakon Republike Hrvatske. Zakon o preuzimanju Zakona o parničnom postupku proglasio je predsjednik Republike Hrvatske ukazom od 28. lipnja 1991., a stupio je na snagu danom objave u »Narodnim novinama« 8. listopada 1991.

Na dan donošenja ovog rješenja na snazi je Zakon o parničnom postupku s izmjenama i dopunama (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01. – članak 50. Zakona o arbitraži, 117/03., 88/05. – članak 129. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, 2/07. – odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr., 84/08., 96/08. – odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr., 123/08. – ispravak, 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 28/13. – članak 145. Zakona o sudovima, 89/14. – odluka USRH broj: U-I-885/2013 i 70/19.; u daljnjem tekstu: ZPP:53/91-70/19).

2. Prijedloge koji se razmatraju u ovom ustavnosudskom postupku podnijeli su 11. listopada 2019. Rino Barbić, odvjetnik u Jelsi (u daljnjem tekstu: predlagatelj Barbić), (prijedlog broj: U-I-4106/2019) i 9. listopada 2020. Davor Grbić iz Samobora (u daljnjem tekstu: predlagatelj Grbić), kojeg zastupa Tomislav Rigler, odvjetnik u Zagrebu (prijedlog broj: U-I-4592/2020).

3. Predlagatelj Barbić osporava suglasnost s Ustavom članka 5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 57/11.; u daljnjem tekstu: ZIDZPP/11), u dijelu koji se odnosi na tim člankom dodani članak 126.b stavke 1. i 2. u dotadašnji tekst zakona. ZIDZPP/11 donio je 6. saziv Hrvatskog sabora na sjednici održanoj 13. svibnja 2011., a stupio je na snagu 2. lipnja 2011. Slijedom navedenog, ima se smatrati da predlagatelj Barbić osporava članak 126.b ZPP-a:53/91-70/19.

Predlagatelj Barbić također osporava suglasnost s Ustavom članaka 11., 54., 69., 70., 72. i 117. stavaka 2. i 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 70/19.; u daljnjem tekstu: ZIDZPP/19), koji je donio 9. saziv Hrvatskog sabora na sjednici održanoj 12. srpnja 2019., a stupio je na snagu 1. rujna 2019.

Osporenim člankom 11. ZIDZPP-a/19 iza članka 106. Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01. – članak 50. Zakona o arbitraži, 117/03., 88/05. – članak 129. Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, 2/07. – odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr., 84/08., 96/08. – odluka USRH broj: U-I-1569/2004 i dr.,

123/08. – ispravak, 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13., 28/13. – članak 145. Zakona o sudovima, 89/14. – odluka USRH broj: U-I-885/2013; u daljnjem tekstu: ZPP:53/91-89/14) dodan je članak 106.a i naslov iznad njega koji glase: »Podnesci u elektroničkom obliku«.

Osporenim člankom 54. ZIDZPP-a/19 iza članka 299. ZPP-a:53/91-89/14 dodan je članak 299.a.

Osporenim člankom 69. ZIDZPP-a/19 izmijenjen je članak 385. ZPP-a:53/91-89/14.

Osporenim člankom 70. ZIDZPP-a/19 izmijenjen je članak 385.a ZPP-a:53/91-89/14.

Osporenim člankom 72. ZIDZPP-a/19 izmijenjen je članak 387. ZPP-a:53/91-89/14.

Osporeni članak 117. ZIDZPP-a/19 sadrži prijelazne i završne odredbe.

Sukladno tome, ima se smatrati da predlagatelj Barbić osporava suglasnost s Ustavom članaka 106.a stavaka 5. i 6., 126.b stavaka 1. i 2., 299.a stavka 3., 385. stavaka 1. i 2., 385.a i 387. stavaka 3. i 5. ZPP-a:53/91-70/19, te članka 117. ZIDZPP-a/19.

Predlagatelj Barbić je u prijedlogu naveo da predlaže privremenu obustavu izvršenja pojedinačnih akata sudova koje se poduzimaju na osnovi odredaba zakona čiju ustavnost osporava.

4. Predlagatelj Grbić osporava suglasnost s Ustavom članka 117. stavka 4. ZIDZPP-a/19.

5. Ocjena Ustavnog suda uvijek se mora odnositi na zakonske odredbe koje su na snazi na dan donošenja njegove odluke, jer je to pretpostavka za odlučivanje o biti stvari u smislu članka 32. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon).

Sukladno tome, Ustavni sud u ovom ustavnosudskom postupku ocjenjuje osnovanost prijedloga predlagatelja prema zakonodavnom stanju na dan donošenja ovog rješenja (članci 106.a stavci 5. i 6., 126.b stavci 1. i 2., 299.a stavak 3., 385. stavci 1. i 2., 385.a, 387. stavci 3. i 5. ZPP-a:53/91-70/19, članak 117. ZIDZPP-a/19), kako je to naznačeno u izreci rješenja.

6. Na temelju članka 25. Ustavnog zakona, o prijedlozima predlagatelja zatražena su očitovanja Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ministarstvo). U odnosu na prijedlog predlagatelja Barbića Ministarstvo je dostavilo očitovanje klasa: 701-01/20-01/1239, urbroj: 514-05-01-02-01/3-20-02 od 20. srpnja 2020., a u odnosu na prijedlog predlagatelja Grbića očitovanje klasa: 701-01/21-01/1004, urbroj: 514-04-01/03-21-03 od 20. svibnja 2021.

6.1. U postupku je pribavljen i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku klasa: 022-03/18-01/201, urbroj: 50301-25/27-19-8, P. Z. br. 620 od 30. svibnja 2019. (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog zakona).

7. U skladu s člankom 27. stavkom 6. Ustavnog zakona od raspravljanja i glasovanja u ovom postupku izuzela se sutkinja Ingrid Antičević Marinović, te suci Josip Leko i Davorin Mlakar.

II. OSPORENE ODREDBE ZPP-a:53/91-70/19 IZ TOČKE I. IZREKE RJEŠENJA

8. Članak 385. stavci 1. i 2. ZPP-a:53/91-70/19 glasi:

»Članak 385.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti zbog pravnog pitanja koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu.

Prijedlog za dopuštenje revizije može se podnijeti protiv drugostupanjske presude kojom se potvrđuje prvostupanjska presuda zbog postupovnopravnog pitanja koje se odnosi na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točaka 6., 7., 8., 10., 11. i 12. ovoga Zakona samo ako je podnositelj zbog tih povreda žalbom pobijao prvostupanjsku presudu, ili ako su te povrede učinjene tek u drugostupanjskom postupku.

(...)«

8.1. Članak 385.a ZPP-a:53/91-70/19 glasi:

»Članak 385.a

Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se može očekivati odluka o nekom pravnom pitanju koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu, a osobito:

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka suda drugog stupnja odstupa od prakse revizijskog suda, ili

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse revizijskog suda, pogotovo ako sudska praksa viših sudova nije jedinstvena, ili

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem sudska praksa revizijskog suda nije jedinstvena, ili

– ako je o tom pitanju revizijski sud već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi – osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnoga prvostupanjskoga i žalbenoga postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Suda Europske unije – trebalo preispitati sudsku praksu.

Revizija iz članka 382. ovoga Zakona može se podnijeti samo zbog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja zbog kojeg je dopuštena.«

8.2. Članak 387. ZPP-a:53/91-70/19 (osporene *dijelove označio Ustavni sud)* glasi:

»Članak 387.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje o dopuštenosti revizije na temelju prijedloga za dopuštenje revizije.

Prijedlog iz stavka 1. ovoga članka podnosi se prvostupanjskom sudu u roku od 30 dana od dostave drugostupanjske presude.

U prijedlogu stranka mora određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg predlaže da joj se dopusti podnošenje revizije te određeno izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno u smislu odredaba članka 385.a stavka 1. ovoga Zakona. Ako se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi zbog različite prakse viših sudova, stranka je uz prijedlog dužna dostaviti odluke sudova na koje se poziva ili ih određeno naznačiti.

O prijedlogu za dopuštenje revizije odlučuje Vijeće od tri suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

U rješenju kojim se prijedlog za dopuštenje revizije odbacuje dovoljno je da se revizijski sud određeno pozove na nedostatak pretpostavki za podnošenje revizije.

U rješenju kojim se dopušta revizija revizijski sud navodi u kojem dijelu i u odnosu na koje određeno pravno pitanje dopušta podnošenje revizije.

Pravni lijek protiv rješenja povodom prijedloga za dopuštenje revizije nije dopušten.«

8.3. Članak 117. ZIDZPP-a/19 (osporene *dijelove označio Ustavni sud)* glasi:

»Članak 117.

Postupci pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se primjenom odredbi Zakona o parničnom postupku (‘Narodne novine’, br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. – pročišćeni tekst, 25/13. i 89/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članka 2., članaka 8. i 9., članaka 11. i 12., članaka 15., 16. i 17., članka 19., članka 25., članaka 35. do 39., članka 53., članaka 55. i 56., članaka 58. i 59., članaka 65. i 66., članaka 94. i 95. te članka 104. ovoga Zakona primjenjivat će se i na sve postupke u tijeku, a članak 41. stavak 2. točka 3. i članak 108. ovoga Zakona primjenjivati će se i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije održano pripremno ročište ili je održano pripremno ročište, ali nije zaključen prethodni postupak.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe članaka 28. do 31. te članka 97. ovoga Zakona primjenjivat će se i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena prvostupanjska odluka.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, odredbe ovoga Zakona o reviziji primjenjivati će se i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donesena drugostupanjska odluka.«

IV. PRIGOVORI PREDLAGATELJA

a. Prigovori predlagatelja Barbića (prijedlog broj: U-I-4106/2019)

9. Kao razloge osporavanja članka 385. stavaka 1. i 2. ZPP-a:53/91-70/19, predlagatelj Barbić u prijedlogu navodi da je institut revizije po dopuštenju novina u hrvatskom zakonodavstvu te da je, zbog kratkog vakacijskog razdoblja zakona, u mnogim njegovim aspektima ostao nerazjašnjen. Smatra da je zakonodavac u članku 385. stavku 2. ZPP-a:53/91-70/19 neopravdano iz revizijskih razloga isključio bitne povrede parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ZPP-a:53/91-70/19, navodeći »da o njima postoji više-manje odavno ustaljena praksa izražena kroz višekratne odluke samog revizijskog suda, a i najčešće su u praksi« te ističe »da se to osobito odnosi na bitne povrede parničnog postupka iz članka 354. stavak 1. ZPP-a u vezi s člankom 8. istog Zakona«. Smatra da takvo zakonsko rješenje onemogućuje revidentu pozvati se na taj revizijski razlog ako je povreda počinjena u postupku pred drugostupanjskim sudom, pa čak i onda ako je drugostupanjski sud proveo glavnu raspravu (članak 373.b stavak 2. ZPP-a:53/91-70/19).

9.1. Osporeni članak 385.a ZPP-a:53/91-70/19, kojim je propisano kada će Vrhovni sud dopustiti reviziju, predlagatelj Barbić smatra nesuglasnim sa zahtjevima pravne sigurnosti navodeći da se njime omogućuje »arbitrarnost u tumačenju i primjeni nejasnog i/ili nepotpunog propisa«. Predlagatelj smatra da se tom odredbom u parnični sustav uvodi diskrecijska ocjena, pri čemu – u skladu s člankom 387. stavkom 5. ZPP-a:53/91-70/19, kojim je propisano da je revizijski sud u rješenju kojim odbacuje prijedlog za dopuštenje revizije ovlašten samo određeno se pozvati na nedostatak pretpostavki za njezino podnošenje – revizijski sud čak ne mora niti obrazložiti svoje rješenje doneseno po diskrecijskoj ocjeni. Smatra da je navedeno zakonsko rješenje nesuglasno s člankom 29. stavkom 1. Ustava te člancima 6. i 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02., 13/03., 9/05. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija), jer uskraćuje stranci pravo saznati iz kojih je razloga njezin prijedlog za dopuštenje revizije odbačen. Navodi da je Ustavni sud o sličnoj odredbi ZPP-a »već zauzeo stajalište u svojoj odluci U-I-885/13 razmatrajući ustavnost čl. 5. (čl. 392.b/4) ZID ZPP-a/11«. Nadalje navodi da je Ustavni sud, pozivom na praksu razvijenu u primjeni Konvencije o potrebi obrazlaganja sudskih odluka, zauzeo jasna stajališta u svojim odlukama brojeva U-III-4778/2008 i U-III-3395/2007.

Predlagatelj Barbić u prijedlogu ističe da je članak 385.a. stavak 1. alineja 2. ZPP-a:53/91-70/19, kojim je propisano da će »Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustiti reviziju ako se može očekivati odluka o nekom pravnom pitanju koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu, a osobito ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse revizijskog suda«, nesuglasan s člankom 29. stavkom 1. Ustava i člancima 6. i 13. Konvencije. Kao razloge nesuglasnosti s navedenim odredbama Ustava predlagatelj navodi da navedena odredba, u uvjetima nepostojanja dostatno sistematizirane sudske prakse, stavlja revidenta pred težak pa i nemoguć zadatak istraživanja sudskih odluka, pa čak i onih samog revizijskog suda, o kojima bi upravo taj sud morao imati najbolje informacije. Smatra da se radi o dokazivanju tzv. negativne činjenice što je nemoguć zadatak. Navodi da revidentu često neće biti poznato postoji li o nekom pravnom pitanju sudska praksa revizijskog i/ili drugostupanjskih sudova ili ona ne postoji.

9.2. Predlagatelj Barbić jednake razloge navodi i za nesuglasnost članka 387. stavka 3. ZPP-a:53/91-70/19, kojim je u slučaju kada se prijedlog za dopuštenje revizije podnosi zbog različite prakse viših sudova, propisana dužnost revidenta da uz prijedlog dostavi odluke sudova na koje se poziva ili da ih određeno naznači.

9.3. U odnosu na razloge kojima osporava članak 387. stavak 5. ZPP-a:53/91-70/19, kojim je propisano da je Vrhovni sud u rješenju kojim odbacuje prijedlog za dopuštenje revizije ovlašten samo određeno se pozvati na nedostatak pretpostavki za njezino podnošenje, predlagatelj Barbić ističe »da revizijski sud čak ne mora niti obrazložiti svoje rješenje doneseno po diskrecijskoj ocjeni«. On smatra da navedeno zakonsko rješenje nije u suglasnosti s člankom 29. stavkom 1. Ustava te člancima 6. i 13. Konvencije, jer uskraćuje stranci pravo saznati iz kojih je razloga njezin prijedlog za dopuštenje revizije odbačen, te se poziva na odluku Ustavnog suda broj: U-I-885/2013 od 11. srpnja 2014. Navedenom odlukom Ustavni sud pokrenuo je postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom te je ukinuo članak 392.b stavak 4. Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 123/08., 57/11. i 148/11. – pročišćeni tekst), prema kojemu Vrhovni sud nije bio dužan u obrazloženju svoga rješenja navoditi razloge za odbacivanje izvanredne revizije.

9.4. Predlagatelj Barbić osporava i članak 117. stavke 2. i 4. ZIDZPP-a/19 te u prijedlogu navodi da je njime propisan značajan izuzetak od općeg načela da se ZIDZPP/19 ne primjenjuje na parnične postupke započete prije njegova stupanja na snagu.

Predlagatelj Barbić upozorava da je tim člankom propisano da će se odredbe ZIDZPP-a/19 o reviziji primjenjivati i na sve postupke u tijeku u kojima do stupanja na snagu toga zakona (1. rujna 2019.) nije donesena drugostupanjska odluka te ističe da je na navedeni način zakonodavac retroaktivno zahvatio u stečena prava koje su stranke do tada imale, ako su ispunjavale uvjete za podnošenje tzv. redovne revizije obzirom na propisani vrijednosni cenzus predmeta spora (više od 200.00,00 kuna, odnosno 500.000,00 kuna pred trgovačkim sudovima).

Smatra da osporeni članak nije u suglasnosti s člankom 89. stavkom 4. Ustava (op. *Ustavnog suda:* pogrešno naveden broj članka, predlagatelj očito misli na članak 90. stavak 4. Ustava), jer iz samog ZIDZPP-a/19, a ni na drugi način, nije moguće ustanoviti koji su to posebno opravdani razlozi naveli zakonodavca na ovakvo rješenje. Predlagatelj Barbić u prijedlogu navodi da je Ustavni sud u svojoj odluci broj: U-III-2646/2007 od 18. lipnja 2008. (»Narodne novine« broj 104/08.) naveo da se sudski postupci moraju provoditi u skladu s ustavnim načelom vladavine prava kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske te da se njihovo provođenje ne smije izjednačiti samo sa zahtjevom za zakonitošću postupanja tijela državne vlasti, već mora uključiti i zahtjev da zakonske posljedice moraju biti primjerene legitimnim očekivanjima stranka u svakom konkretnom slučaju. Predlagatelj Barbić ističe da u takva očekivanja nesumnjivo spada i očekivanje da će se spor riješiti primjenom pravnih standarda važećih u vrijeme njegova pokretanja, čime se ujedno ostvaruje i načelo pravičnog postupka iz članka 29. Ustava. Nadalje, predlagatelj navodi da se u praksi Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) pojam vlasništva iz članka 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju shvaća upravo na način kako je to Ustavni sud formulirao u svojoj navedenoj odluci, baš u vezi s primjenom procesno pravnih propisa o dopustivosti revizije.

b. Prigovori predlagatelja Grbića
(prijedlog broj: U-I-4592/2020)

10. Predlagatelj Grbić osporava članak 117. stavak 4. ZIDZPP-a/19 te u prijedlogu navodi kako je njime »povrijeđeno načelo zabrane retroaktivnosti, sadržano u odredbi članka 90. stavka 4. Ustava kojom je propisano da zakoni ne mogu imati povratno djelovanje«. U prijedlogu navodi da članak 117. stavak 4. ZIDZPP-a/19 nije sugasan s člankom 90. stavkom 5. Ustava, jer se po njegovom mišljenju ne radi o posebno opravdanom razlogu niti samo o pojedinim odredbama zakona, u kojem slučaju retroaktivno djelovanje propisa može biti opravdano.

Nadalje, predlagatelj Grbić smatra da se navedenom odredbom stranke stavljaju u nejednak položaj ovisno o tome je li u njihovoj parnici prije stupanja na snagu ZIDZPP-a/19 donesena drugostupanjska odluka, čime su stranke u čijim je predmetima ranije donesena drugostupanjska odluka stavljene u bitno povoljniji položaj u odnosu na ostvarivanje prava na

pristup Vrhovnom sudu.

V. OČITOVANJE MINISTARSTVA

11. U odnosu na prigovore predlagatelja Barbića kojima osporava odredbe o reviziji po dopuštenju, Ministarstvo se očitovalo navodeći sljedeće:

»Naime, bilo je nužno i opravdano pristupiti zakonodavnim izmjenama u pogledu instituta revizije, posebno uzimajući u obzir potrebu da se Vrhovnom sudu Republike Hrvatske kao revizijskom sudu kroz zakonodavnu intervenciju osigura ostvarivanje njegove ustavne uloge, a ta je da kao najviši sud osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Također, ističe se da je novelom institut revizije redefiniran i bolje uređen, osuvremenjen i prilagođen ne samo nacionalnim pravnim standardima, već i pravnim i postupovnim standardima Europske unije.

Ostvarenje ustavnog načela pravičnog postupka novim uređenjem instituta revizije nije dovedeno u pitanje, već, naprotiv, poboljšanjima u uređenju predmetnog instituta isto je dodatno osnaženo.

Dakle, u odnosu na navode predlagatelja u vezi s novim uređenjem instituta revizije ističe se da je novo uređenje predmetnog instituta u cijelosti rezultat intencije zakonodavca isti urediti i redefinirati u skladu s ustavnom ulogom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, a to je uloga kojom isti osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.«

Nadalje, u odnosu na prigovore predlagatelja Barbića kojima osporava članak 117. stavke 2. i 4. ZIDZPP-a/19, u očitovanju Ministarstva navedeno je da je osporeni članak u suglasnosti s Ustavom i da prijedlog predlagatelja ne treba prihvatiti.

12. U odnosu na prigovore predlagatelja Grbića u očitovanju Ministarstva navedeno je:

»Podnositelj pravilno citira, ali pogrešno tumači odredbe članaka 14. stavka 2., članka 29. stavka 2. i članka 90. stavaka 4. i 5. Ustava. Prije svega treba istaknuti da se ZPP-om uređuje parnični postupak, dakle to je postupovni odnosno procesni zakon. Notorno je da se predmetnim Zakonom uređuju pravila postupanja u postupku. Neprijeporno je da samo iz opravdanih razloga pojedine odredbe Zakona mogu imati povratno djelovanje, ali to ovdje nije slučaj. Osporena zakonska odredba članka 117. stavka 4. ZID ZPP-a uređuje buduće odnose, a ne postojeće kako to pogrešno zaključuje podnositelj. Odlučno je za reći da se osporenom odredbom ne dira u materijalna prava, već se samo uređuje postupak *pro futuro* glede podnošenja revizije. Iz naprijed iznesenog razvidno je da nema navodne nejednakosti na koju upire podnositelj jer se predmetna postupovna pravila primjenjuju na sve sudionike u postupku pa stoga nije narušena jednakost prema podnositelju.

U odnosu na navodnu povredu članka 29. stavka 2. Ustava ističe se da ZID ZPP-a nije isključena mogućnost podnošenja revizije, nego su samo drugačije uređena pravila za podnošenje revizije koja nisu otegotnija za samog podnositelja. Zakonodavac ima potpuno ovlaštenje urediti parnični postupak na način koji on smatra svrsishodnim i efikasnim, kao što je to i učinio u ZID ZPP-a, pobliže popisujući okolnosti i pretpostavke za pristup Vrhovnom sudu Republike Hrvatske uvodeći odgovarajući pravni institut, i to prijedlog za dopuštenje revizije.

Nadalje, članak 29. stavak 2. Ustava ne propisuje da se svakome jamči pravo na meritornu odluku, nego da se svakome jamči donošenje odluke o pravima i obvezama u razumnom roku. Stoga je neosnovan navod podnositelja da je stavljen u nepovoljniji položaj jer nije mogao ostaviti pravo na meritornu odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Slijedom navedenog razvidno je da su postupovnim pravilima u cijelosti sve stranke stavljene u jednak položaj pa se ne može govoriti o pravnoj nesigurnosti s obzirom na to da pravni institut revizije nije dokinut nego je samo drugačije uređen.

Slijedom navedenog, odredba članka 117. stavka 4. ZID ZPP-a suglasna je s Ustavom te prijedlog podnositelja ne treba prihvatiti.«

VI. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA

13. Mjerodavni dio obrazloženja Konačnog prijedloga zakona glasi:

»U osnovi predloženih izmjena i dopuna jest nužnost izmjene pravila o reviziji te uvođenje novog instituta (novog načina rješavanja sporova u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava kroz sudsku praksu) za sporove koji su u većem broju pokrenuti ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju – tzv. 'ogledni postupak'.

Prema novom uređenju reviziju, kao izvanredni pravni lijek, stranke mogu podnijeti samo ako im Vrhovni sud Republike Hrvatske to prethodno dopusti ili ako im je to dopušteno zakonom.

Prijedlog za dopuštenje revizije stranka bi mogla podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka drugostupanjske presude, a u prijedlogu mora navesti određeno pravno pitanje zbog kojeg predlaže da se dopusti revizija i razloge zbog kojih je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, a o dopuštenosti revizije odlučuje vijeće od pet sudaca rješenjem protiv kojeg nije dopušten pravni lijek.

Razlog zbog kojeg bi revizija bila dopuštena mora biti i isključivo je pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, odnosno, pravno pitanje važno za razvoj prava kroz sudsku praksu, a osobito:

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka suda drugog stupnja odstupa od prakse revizijskog suda, ili

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse revizijskog suda, pogotovo ako sudska praksa viših sudova nije jedinstvena, ili

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem sudska praksa revizijskog suda nije jedinstvena, ili